

vyvozovati nabytí vlastnictví k sporné parcele a z nedopatření toho těžiti, ježto takovýto omyl přepsáním vylučuje platnost právního jednání dle textu přepsaného pouhým nedopatřením, zejména byl-li ještě včas vysvětlen (§ 871 obč. zák.; srov. rozh. č. 8538 a 6055 Sb. n. s.).

Čís. 16857.

Průvodčí autobusu odpovídá podle §§ 1295 a dalších obč. zák. za škodu vzešlou cestujícímu vypadnutím z autobusu, nepostaral-li se vhodným způsobem, aby cestující nestál za jízdy na schůdkách autobusu opřen o dveře nezajištěné proti otevření za jízdy, a nestačí, že cestujícího pouze upozornil, aby u dveří nestál, a že byla v autobusu vyvěšena tabulka se zákazem státi na plošině.

Vlastník (provozovatel) autobusu odpovídá za průvodčího podle § 8 autom. zák. č. 162/1908 ř. z.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1938, Rv I 1115/37.)

Žalobce, jenž jel dne 1. května 1932 autobusem čs. stát. drah, v němž byl průvodčím žalovaný Václav Ch., a vypadl za jízdy z autobusu, domáhá se na žalovaných Československém státě (železniční správě) a průvodčím Václavu Ch. zaplacení 25.000 Kč a důchodu 2.000 Kč měsíčně z důvodu náhrady škody. Proti žalobě namítli žalovaní mimo jiné, že autobus nebyl přeplněn, ježto byl obsazen 40 cestujícími, ačkoliv jinak pojme 62 osob., že na přední plošině jest nápadně viditelná tabulka, že státi na plošině se zakazuje, že žalobce, jenž zůstal státi na schůdkách, byl žalovaným průvodčím vyzván, aby tam nestál, a ačkoliv upozornění několikrát opakoval, žalobce jich nedbal a naopak prohlásil, že tak jezdí stále, a že dveře autobusu se zavírají pouhým přivřením, jiného zámku nebo pojistky u dveří není. Co do právního důvodu žalobního nároku bylo pravoplatně uznáno, že žalovaný nárok není polovicí důvodem po právu, ježto žalobce nepodal opravný prostředek proti rozhodnutí odvolacího soudu, jímž byl rozsudek soudu první stolice, jenž neuznal žalobní nárok zcela po právu, zčásti, t. j. co do polovice potvrzen, zčásti, t. j. co do druhé polovice žalobního nároku zrušen. Poté o b a n i ž š í s o u d y uznaly, že žalobní nárok není ani co do druhé polovice důvodem po právu, a odvolací soud uvedl v otázce, o níž tu jde v d ů v o d e c h: Bylo zjištěno, že dveře autobusu byly v době nehody zavřeny tak, jak jest předepsáno, a podle mechanismu při zavírání možné, a že konstrukce zámku jest toho druhu, že stačí přiražení dveří k jejich bezpečnému uzavření, pokud není stlačena klika. Prvý soud podle posudku znalce dospěl k závěru, že k nehodě mohlo dojít jen tím způsobem, že buď poškozený sám, nebo jiná osoba, která stála ve voze na řidičské plošině, narazila na kliku a tím ji stlačila tak, že se dveře otevřely. To se mohlo státi jen tím způsobem, že osoby

ty stály na plošině, ač na plošině jest nápis, že prodlévati tam za jízdy jest zakázáno. Ostatně osoby tam stojící mohly se přidržeti tří pevných, s dveřmi nesouvisících rukojetí, jak znalec ve svém posudku uvádí, a mohly nevědomému nárazu na kliku a stlačení její zabrániti, kdyby se držely jedné z rukojetí. Jest tudíž otevření dveří přičítati za zavinění osobám třetím po případě poškozenému samému. Otevření dveří nenastalo ani vadnou povahou ani zvláštním způsobem činnosti silostroje. Žalovaní podali důkaz zprošťující je podle § 2 autom. zákona viny a proto právem první soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud uznal žalobní nárok jednou polovicí důvodem po právu.

D ů v o d y:

Především jest uvést, že lze souzený případ posuzovati podle §§ 1 a 2 automobilového zákona jen u žalovaného Československého státu jako vlastníka autobusu, jehož provozem došlo ke škodné události. Druhý žalovaný Václav Ch. nebyl však osobou, která by odpovídala již z důvodu provozu motorového vozidla podle ustanovení automobilového zákona, neboť byl průvodčím autobusu a v té vlastnosti může býti činěn odpovědným za škodu provozem autobusu způsobenou jen na základě zavinění podle předpisů občanského zákona, jež musí dokázati žalobce. Může pak u něho jíti již jen o nejvýše poloviční spoluzavinění se žalobcem, na jehož poloviční zavinění bylo už pravoplatně uznáno. Za spoluzavinění žalovaného Václava Ch., uzná-li se na ně, odpovídá pak podle § 8 autom. zák. žalovaný Československý stát (i vedle své možné odpovědnosti podle §§ 1 a 2 autom. zák.), neboť použil k službě při provozu autobusu žalovaného Václava Ch., o jehož služební výkon při tom jde. Bude-li tu odpovědnost Československého státu podle ustanovení § 8 autom. zák., nebude potřebí zabývati se jeho předpoklady podle §§ 1 a 2 autom. zák. a stane se zejména zbytečnou otázka, podařil-li se žalovanému Československému státu důkaz podle § 2 uved. zák., jenž by mu ovšem jinak příslušel, aby byl zproštěn odpovědností podle § 1 autom. zák.

Nejvyšší soud sledávává, že žalovaný Václav Ch. opominul vůči žalobci opatrnost, která podle zařízení uzávěrky dveří autobusu byla pro žalobcovu bezpečnost nutná, totiž aby netrpěl, aby se žalobce opíral o dveře autobusu, když je nebylo možno i pro souzený případ zabezpečiti proti otevření při jízdě. Podle znaleckého posudku zjistily sice nižší soudy, že autobus byl před nehodou řádně zavřen zámkem systému Kiekert, jehož konstrukce je toho druhu, že stačí přiražení dveří k jejich bezpečnému zavření, pokud není stlačena kliku. Zjistily však dále i to, že stlačením kliky může každý dveře otevřít, že dveře nejsou nijak zajištěny a že, stojí-li uvnitř přední plošiny lidé, je zcela dobře možno, že některý z nich stlačil kliku a tím závěr dveří uvolnil, k čemuž stačí původní síla asi 2 kg a při pokračujícím pohybu nejvýše 4 kg a lze to

provést loktem ruky, ovšem i tělem osoby, která stojí na plošině. Podle toho zjištění pro situaci, jaká byla v souzeném případě, není správný závěr nižších soudů, že zjištěný systém uzávěru vyhovuje úplně bezpečnostním opatřením učiněným v zájmu hromadné dopravy cestujícího obecnstva. Neboť sám uzávěr dveří jest ovšem bezpečný jen tenkrát, není-li nebezpečí, že se klika stlačí; snadná možnost stlačení kliky vyžaduje však pro bezpečí cestujícího obecnstva dalšího opatření, aby byla i ta možnost vyloučena, v níž tkví právě i při řádně provedeném zavření dveří nebezpečí, že se mohou za jízdy otevřít. Není-li na dveřích, jak je zjištěno, mechanická pojistka proti otevření dveří při stlačení kliky, nutno požadovat jako míru nutné opatrnosti, aby cestující, který by se dostal do takového postavení, že by z něho hrozilo nebezpečí stlačení kliky a tím otevření dveří autobusu, byl osobou odpovědnou za řádné zavření dveří po čas jízdy z onoho postavení odstraněn takovým způsobem, který by zaručoval, že nebezpečí stlačení kliky a tím i otevření dveří a ohrožení bezpečnosti cestujících jsoucích v blízkosti dveří je skutečně odstraněno. Podle povahy služby žalovaného Václava Ch. jako průvodčího autobusu měl on tuto povinnost. Jestliže proti přednesu žalobcovu, vztahujícímu se na onu otázku, že totiž ho žalovaný Václav Ch. neupozornil na nebezpečné místo, žalovaný Václav Ch. jen tvrdí, že vyzval žalobce, který zůstal stát na schůdkách, aby tam nestál, a že žalobce nedbal jeho upozornění, ačkoli je několikrát opakoval, a naopak prohlásil, že tak jezdí stále, plyne již ze samého přednesu žalovaného Václava Ch., že si uvědomil svou povinnost netrpět žalobci, aby stál na nebezpečném místě, a že se i podle svého přednesu spokojil nejvýše jen s opětovnou výzvou, aby tam žalobce nestál, a nezařídil jinak nic, kdy žalobce jeho výzvy neuposlechl. Netvrdí-li žalovaný ani sám, že by žalobce byl aspoň upozornil při své výzvě, aby na schůdkách nestál, na nebezpečí spojené s tím, co tvrdí dále sám, že se totiž žalobce obrátil ke dveřím zády a jal se něco číst a že tím, že opřen na dveře dolehl na kliku a ji zmáčkl, nelze pouhou, byť i opětovanou tvrzenou výzvou, pokládati za dostatečné opatření k tomu, aby se čelilo nebezpečí, že neopatrným postojem v blízkosti dveří může dojít k smáčknutí kliky nijak nezajištěné proti takovému smáčknutí a tím k otevření dveří. Tím méně je takovým opatřením, že je na přední plošine viditelná tabulka s příkazem, že se tam zakazuje stát, neboť přes uvedený zákaz bylo trpěno ještě nebezpečnější stání žalobcovo až na schůdkách u dveří, na které se opřel. Kdyby se byl žalovaný Václav Ch. vhodným energičtějším zákrokem proti žalobci (pohrůžkou, že ho vyloučí z dopravy a po případě i jejím provedením a pod.) postaral o to, aby z nebezpečného místa byl odstraněn, nebylo by k otevření dveří a k vypadnutí žalobce z vozu došlo; je tu proto i příčinná souvislost mezi opominutím náležité pozornosti žalovaného Václava Ch. a žalobcovým úrazem a jsou tak splněny všechny podmínky spoluodpovědnosti žalovaného Václava Ch. se žalobcem za jeho úraz podle §§ 1295, 1297 a 1299 obč. zák. Poměr jejich spolu-

viny na škodě nelze určit, proto ji nese i žalovaný Václav Ch. stejným polovičním dílem, kterým byla už pravoplatně přisouzena k tíži žalobci (§ 1304 obč. zák.). Stejnou měrou odpovídá za ni rukou společnou a nerozdílnou žalovaný Československý stát podle již uvedeného předpisu § 8 autom. zák. a bylo proto mezitímní výroky nižších soudů, zamítající žalobní nárok i co do této polovice, změnit tak, že se tato polovice uznává proti oběma žalovaným co do důvodu solidárně po právu.

Čís. 16858.

Nekalá soutěž (zák. č. 111/1927 Sb. z. a n.).

Závadnost označení »Fernet Roma« s obrazem římského vojína pro hořký likér vyrobený v tuzemsku. Nejde o označení druhové nebo o označení jakosti zboží, nýbrž o smyšlený název.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1938, Rv I 3233/37.)

Žalující firma Società Anonyma Fratelli Branca v M. (v Itálii), která prodává likérovou specialitu označovanou jako »Fernet-Branca«, reklamou propagovanou, se domáhá na žalovaném, který uvádí do obchodu v Československé republice svůj výrobek hořký likér pod označením »Fernet Roma« a rovněž uvedený likér různým způsobem reklamou propaguje, aby byl uznán povinným mimo jiné zdržeti se ve styku zákaznickém a obchodním vůbec při prodeji a nabízení hořkého likéru: 1. používání značky »Roma« ať samotné, ať ve spojitosti se slovem »Fernet«, 2. používání značky římského vojína, 3. používání slov »pro žaludek — Fernet Roma« a značku »Fernet Roma« odstraniti. K odůvodnění žaloby přednesla mimo jiné: Likérová specialita »Fernet-Branca«, zvaná jinak »Fernet« jest vyráběna ve všech dílech světa, jest všude ve velké oblibě a poptávce již déle 80 let, vyrábí se též v Československé republice, kde pod názvem »Fernet-Branca« jest již po dlouhá léta do obchodu uváděna ve známost v nejširších kruzích odběratelských. Žalovaný uvádí do obchodu hořký likér tmavohnědé barvy pod označením »Fernet Roma«, při čemž užívá známek, reklamních hesel a plakátů, jichž tvar a obsah jest značkám a reklamním heslům a plakátům žalobkyně tak podobný, že se napodobení přiči dobrým mrávům s hlediska nekalé soutěže. Aby vzbudil dojem, že likér jest italského původu, označil jej značkou »Fernet Roma«, při čemž užívá označení toho proto, že jsou si vjemem sluchovým i zrakovým označení podobna, a uvádějí se jím široké vrstvy kupujícího obcenstva v domnění, že jde o výrobek pocházející z Itálie, což při dobré pověsti italského fernetu znamená přednost při soutěži. Slova »Fernet Roma« ovládají grafickou úpravou celou etiketu, takže kupující ostatního textu nepostřehne a nevšimne si zejména údaje »tovární výroba J... V..., P.«. V buffetech a hostincích při často špatném osvětlení nedostane zákazník do rukou